

บทที่ 4

วิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะความผิดที่เป็นการก่ออันตรายกับขอบเขต ความรับผิดฐานยิงปืนโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชน ตามกฎหมาย ของประเทศไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษาทบทวนคดีความผิดฐานยิงปืนโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชน และฐานชัก หรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ของไทยปรากฏขึ้นครั้งแรกในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 โดยความผิดฐานนี้ถูกบัญญัติขึ้น เนื่องจาก ผู้ร่างเล็งเห็นว่า การยิงปืนโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชน และฐานชัก หรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้เกิดขึ้นมากในประเทศไทยและยากที่จะหาผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อีกทั้งยากต่อการจะหาพยานมาพิสูจน์ว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริงและบทกำหนดความผิดยังไม่มากพอที่จะทำให้กฎหมายนี้ศักดิ์สิทธิ์พอที่จะใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดอีกด้วย จึงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นจัดเป็นปัญหาที่มีลักษณะของการกระทำที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงในที่ชุมนุม ที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหานั้นอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมไทยในปัจจุบันให้มากที่สุด

4.1 วิเคราะห์ความรับผิดทางอาญากับลักษณะของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายในความผิดฐานยิงปืนโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชน

การกำหนดขอบเขตความรับผิดกับลักษณะของความผิดที่เกิดขึ้นในสังคมในปัจจุบัน จากลักษณะความผิดลหุโทษทางประมวลกฎหมายอาญาของไทย เป็นความผิดที่มีโทษสูงสุดให้ต้องจำคุกไม่เกิน 1 เดือนและปรับไม่เกิน 1 พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดความผิดในกฎหมาย มาตรา 376 เนื่องจากการกำหนดความผิดกับการระวางโทษกับการกระทำความผิดนั้นโทษที่ได้รับนั้นไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

4.1.1 วิเคราะห์ความรับผิดของกฎหมายอาญากับลักษณะของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายและการทำอันตราย

4.1.1.1 ความผิดเกี่ยวกับความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน

(ก) ความผิดฐานยิงปืนโดยไร้เหตุในที่ชุมนุมชน (มาตรา 376)

องค์ประกอบความผิดฐานนี้คือ การที่บุคคลยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยไร้เหตุในเมือง ในหมู่บ้านหรือในที่ชุมนุมชน โดยเจตนายิงปืนโดยไร้เหตุในเมือง ในหมู่บ้านหรือในที่ชุมนุมชน
คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้คือ “ความเคียดแค้นร้ายกาจของประชาชน”¹

“อาวุธปืนซึ่งใช้ดินระเบิด” เป็นอาวุธปืนที่เมื่อยิงแล้วจะมีเสียงดังและมีอันตรายร้ายแรงกว่าปืนที่ยิงด้วยแรงอัดคันด้วยลม ดังนั้นเพื่อป้องกันอันตรายอันเกิดจากอาวุธปืนดังกล่าวกฎหมายจึงบัญญัติห้ามยิงปืน โดยไร้เหตุในเมือง ในหมู่บ้านหรือในที่ชุมนุมชนเพราะในที่ตั้งกล่าวข่มมีคนอยู่จำนวนมาก

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 กำหนดวัตถุประสงค์ในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนอาวุธปืนแก่บุคคลไว้ในมาตรา 9 ว่าเพื่อใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สินหรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ แต่อาวุธปืนเป็นประเด็นสำคัญต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมเพราะอาวุธปืนมักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชญากรรมในสังคมปัจจุบัน

การยิงปืนโดยไร้เหตุ หมายถึง ยิงโดยไม่มีสาเหตุ เช่น เสพสุราจนเมาบนสถานีตำรวจ และใช้ปืนยิงขึ้น กระสุนปืนไปถูกกระจกกรอบรูปบนสถานีนั้นแตกเสียหาย มีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและมาตรานี้² แต่ถ้าเข้าใจว่ามีคนร้ายเข้ามาในบ้านเลยยิงไป ดังนี้เป็นการยิงโดยมีเหตุ ไม่ผิดตามมาตรานี้³ กรณีที่เป็นการยิงปืนเพื่อป้องกันตัวจากการถูกคนร้ายมาทำร้ายเพื่อชิงทรัพย์หรือถ้ามีผู้กระทำความผิดอันสมควรที่จะยิง⁴ ไม่เป็นความผิดฐานนี้ แม้จะยิงในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชน เพราะเป็นการยิงโดยมีเหตุอันสมควร

ปืนที่ใช้ยิงต้องใช้ดินระเบิดเพราะกฎหมายประสงค์ที่จะไม่ให้ประชาชนที่อยู่ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนตื่นตกใจด้วยเสียงปืน ดังนั้นแม้จะยิงปืนที่ไม่มีหัวกระสุน มีแต่เสียงดินระเบิดอย่างเดียวก็ผิดตามมาตรานี้⁵ แต่ถ้าใช้ปืนลม อัดแก๊ส หรือปืนที่ไม่มีเสียงดัง ไม่ผิดตามมาตรานี้ ความผิดฐานนี้ต้องมีเจตนายิงปืน ถ้าทำปืนลั่นโดยประมาทไม่เป็นความผิด⁶

¹ จาก *กฎหมายอาญาภาคความผิด* (น.510), โดย คณิต ณ นคร, 2553, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

² คำพิพากษาฎีกาที่ 1113/2516. น. 2166.

³ คำพิพากษาฎีกาที่ 2842/2515. ประภาศน์ อวยชัย. *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*. น. 826.

⁴ จาก *กฎหมายอาญา ภาค 2-3* (พิมพ์ครั้งที่ 11) (น.394), โดย หยุต แสงอุทัย, 2556, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁵ จาก *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ* (พิมพ์ครั้งที่ 8) (น. 402), โดย ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2556, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

จากการศึกษามาตรา 376 เป็นความผิดอันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ และอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน จึงต้องบัญญัติเป็นความผิดเพื่อป้องปรามด้วยในตัว⁶ สำหรับการกระทำที่เป็นความผิดของมาตรานี้ คือ การยิงปืนที่ใช้ดินระเบิดเป็นแรงส่งกระสุนและต้องกระทำโดยเจตนา ดังนั้นถ้ายิงโดยปืนอัดลมหรือกำลังแก๊สที่อัดไว้ก็ไม่ต้องมีความผิดตามมาตรา 376 นอกจากนั้น การยิงต้องกระทำในเขตเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนโดยใช้เหตุ คือ ไม่มีเหตุอันสมควรถ้ามีเหตุสมควร เช่น ยิงคนร้ายที่จะเข้าชิงทรัพย์หรือมีเหตุจำเป็นอื่นก็ไม่ผิดตามมาตรา 376 สำหรับความหมายของเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนจากมาตรา 371 ดังนั้น ถ้าบ้านอยู่ในเขตเมือง หรือหมู่บ้านแม้ยังในบ้านตัวเองก็ผิดตามมาตรา 376 ได้

ปืนเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรงสามารถทำอันตรายต่อร่างกายและชีวิตของผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ใช้ รวมไปถึงถึงชีวิตของผู้อื่นได้อย่างฉับพลัน ทั้งที่เป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะด้วยอารมณ์ชั่ววูบหรือในขณะที่กระทำขาดสติสัมปชัญญะหรือโดยประมาทเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ปืน นอกจากนี้ปืนยังใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมเพราะอาวุธปืนถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการก่ออาชญากรรมสามารถทำให้บุคคลถึงแก่ความตายได้อย่างรวดเร็ว คดีที่ได้กระทำโดยใช้อาวุธปืนจึงมักจะสะเทือนขวัญแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามอาวุธปืนนั้นไม่ใช่ว่าจะเป็นเครื่องมือสำหรับคนร้ายเพื่อนำไปประกอบอาชญากรรมแต่เพียงอย่างเดียว ในอีกแง่หนึ่งอาวุธปืนก็สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางที่ดีได้ เช่น ทหารจำเป็นต้องใช้อาวุธปืนในการต่อสู้ป้องกันอธิปไตยของประเทศชาติ พลเมืองดีจำเป็นต้องใช้อาวุธปืนสำหรับป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น ตำรวจสามารถใช้ปืนเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม หรือใช้ในการกีฬา เป็นต้น ดังนั้นแม้ว่าประชาชนอาจมีความจำเป็นต้องใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเอง ผู้อื่น หรือทรัพย์สินจากคนร้ายก็ตามแต่ อาวุธปืนก็เป็นสิ่งที่เป็นอันตรายโดยสภาพ และเนื่องจากอาวุธปืนมีอำนาจในการทำลายล้างสูงและมีสภาพที่เหมาะสมแก่การจู่โจมมากกว่าการตั้งรับ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมิกฎหมายควบคุมการใช้อาวุธปืนเพื่อความสงบเรียบร้อยและป้องกันรักษาความปลอดภัยแก่สาธารณชน

ปัจจุบันอาชญากรรมมีความเกี่ยวข้องกับอาวุธปืนเป็นอย่างมากเนื่องจากอาวุธปืนมักถูกนำมาใช้ในการกระทำความผิดมากกว่าอาวุธชนิดอื่นเนื่องมาจากสมรรถนะและศักยภาพในการประทุร้ายต่อชีวิตและร่างกายของอาวุธปืนมีสูง อีกทั้งการพกพาอาวุธปืนก็สามารถปกปิดได้ง่าย โดยเฉพาะปืนพกจึงทำให้เป็นที่นิยมในบรรดาอาชญากรที่มักจะเลือกอาวุธปืนมาใช้เป็นเครื่องมือ

⁶ จาก กฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ (พิมพ์ครั้งที่ 1) (น.763), โดย ปัญญา วรวิวัฒน์, 2554, กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

ในการกระทำความผิด ทำให้รัฐจำเป็นต้องออกกฎหมายมาควบคุมมิให้มีการครอบครองและใช้อาวุธปืนได้อย่างเสรี เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาความรุนแรงจากอาชญากรรม

การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา ๓ คือ การยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน อันเป็นการกระทำที่ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนและเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนและของสังคม เพราะอาวุธปืนได้สร้างความหวาดกลัวและความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมากอีกทั้งเป็นการก่ออันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินอีกด้วยถึงแม้ความผิดฐานนี้ดูจากลักษณะแล้วจะเป็นการกระทำความผิดที่ไม่ค่อยที่จะรุนแรงมากนักแต่ผลจากการกระทำความผิดฐานนี้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความไม่ปลอดภัยแก่ประชาชนและสังคมมาก และสังคมมีความหวาดกลัวต่อการกระทำดังกล่าวมาก ดังนั้นการที่บัญญัติให้ความผิดฐานนี้เป็นเพียงความผิดลหุโทษจึงมีความไม่สอดคล้องกับลักษณะของความผิดลหุโทษ อีกทั้งพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้สำหรับความผิดฐานนี้ก็คือ จำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ก็ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษแต่อย่างใดเพราะไม่สามารถป้องกันมิให้ความผิดฐานนี้เกิดขึ้นอีก ดังนั้นจึงสมควรที่จะได้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนความผิดฐานนี้ให้มีฐานะเป็นความผิดอาญาทั่วไป ในภาค 2 ลักษณะ 6 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการก่ออันตรายต่อประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้กฎหมายอาญาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม และทำให้ประชาชนรู้สึกอบอุ่นใจและมีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินมากขึ้น

4.1.2 วิเคราะห์ลักษณะของการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายอันเกิดจากการใช้อาวุธปืนและสิ่งเทียมอาวุธปืน

การวินิจฉัยการกระทำที่คนร้ายใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดก่อนอื่นต้องพิจารณาว่า การกระทำคนร้ายได้กระทำความผิดประกอบความผิดฐานใดก่อน ส่วนการมีหรือใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบความผิดนั้น เป็นการที่คนร้ายใช้เครื่องมืออันเป็นความคาดหวังของคนร้ายว่า หากผู้เสียหายเห็นอาวุธปืนอยู่ในมือของคนร้าย ก็จะเกิดความหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บ สามารถเร่งให้การกระทำความผิดของคนร้ายสำเร็จได้เร็ว

พิจารณาตามหลักกฎหมายอาญาแล้ว การใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของคนร้ายนั้นเป็นการเร่งให้การกระทำของคนร้ายสำเร็จได้ง่ายขึ้นหรือเร็วขึ้น เพราะผู้เสียหายหวาดกลัวต่อภาพอาวุธปืนที่อยู่ในมือของคนร้าย ดังนั้นการกระทำความผิดที่คนร้ายใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน จึงเป็นอันตรายหรือคุกคามสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองหรือคุณธรรมทางกฎหมาย เนื่องจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธ

ปีนประกอบความผิคนั้น ถือเป็นการเร่งให้การกระทำความผิดของคนร้ายสำเร็จได้ง่ายและเร็วขึ้น
ข่มขืนอยู่กับลักษณะการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนของคนร้าย

การกระทำความผิดที่ผู้กระทำให้สิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น เป็นการกระทำที่คนร้ายมีเจตนา
กระทำให้สิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นอาวุธปืน เพื่อให้ผู้เสียหายหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บถือว่าเป็น
เป็นการทำอันตรายต่อคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ ส่วนผลที่จะกระทบกับผู้เสียหายหรือไม่
ขนาดไหน อยู่ที่ลักษณะการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนกระทำผิด การกระทำโดยการพกพาสิ่งเทียม
อาวุธปืนด้วยเหตุที่อาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีประสิทธิภาพในการประหัตประหารสูง คนร้ายจึงใช้เป็น
เครื่องมือในการก่ออาชญากรรม ผลการใช้อาวุธปืนที่ผู้พบเห็นหวาดกลัวต่อความตายหรือบาดเจ็บ
ทำให้อาชญากรรมสำเร็จได้ง่ายขึ้น ในการกระทำผิดผู้ต้องหาจำเป็นต้องพกพาอาวุธติดตัวไปด้วย
ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงต้องป้องกันการกระทำผิดดังกล่าว โดยบัญญัติกฎหมายห้ามไม่ให้มีการ
พกพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุอันควรหือพาไปใน
ชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอันใด อันเป็นการป้องกันการนำอาวุธไป
กระทำผิด และหากผู้ใดฝ่าฝืนจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371

การบัญญัติลงโทษสำหรับความผิดฐานนี้มีลักษณะเป็นการป้องกันภัยอันตรายจากอาวุธ
ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะ จึงถือว่าเป็น “ความผิดที่เป็นการก่ออันตราย”

การครอบครองประกอบความผิดฐานนี้คือ การที่ผู้กระทำพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน
หรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร โดยเจตนาพาอาวุธไปโดยเปิดเผยหรือโดย
ไม่มีเหตุสมควร หรือการที่ผู้กระทำพาอาวุธไปในที่ชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการรื่นเริงหรือ
การอันใด โดยเจตนาพาอาวุธไปในชุมนุมชน

การพาต้องเป็นการกระทำที่ผู้กระทำอยู่ในวิสัยที่สามารถอาจจะใช้อาวุธนั้นได้ทันที
หากต้องการใช้โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเตรียมการเพื่อใช้ใดๆอีก ทั้งนี้เพราะความผิดฐานนี้เป็น
ความผิดที่เป็นการก่ออันตรายและอาวุธนั้นอาจใช้เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมได้⁷

อาวุธปืนเป็นอาวุธโดยสภาพ แม้จะไม่สามารถใช้งานได้ ก็ถือว่าเป็นอาวุธโดยสภาพ⁸

กรณีนี้ศาลฎีกาพิจารณาได้ว่าสภาพของอาวุธ มิได้พิจารณาการทำหน้าที่ได้หรือไม่ของ
อาวุธโดยสภาพ เพราะอันตรายต้องพิจารณาจากภายนอกหรือจากผู้อื่น⁹ หากผู้ที่พบเห็นอาวุธที่
คนร้ายพกพาอยู่ ข่มขู่ถึงอันตรายอันอาจได้รับจากอาวุธดังกล่าว ก็ทำให้เกิดการหวาดกลัวผู้ที่พกพา

⁷ จาก กฎหมายอาญาภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 9) (น. 166), โดย คณิต ฅ นคร, 2549, กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.

⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1459/2523. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.supremecourt.or.th>.

⁹ กฎหมายอาญาภาคความผิด (น. 167). เล่มเดิม.

อาวุธนั้นได้ ดังนั้นการพิจารณาความผิดฐานก่ออันตรายกรณีการพกพาอาวุธปืน ตามมาตรา 371 แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น มิได้พิจารณาการทำหน้าที่ได้หรือไม่

การพิจารณาว่าอาวุธดังกล่าวเป็นอันตรายหรือไม่ต้องพิจารณาจากภายนอกหรือจากผู้อื่น หมายถึงผู้ที่พบเห็นอาวุธ¹⁰ เป็นการพิจารณาว่าผู้อื่นเห็นอาวุธที่คนร้ายพกแล้วมีความรู้สึกหวาดกลัวต่ออาวุธที่คนร้ายพกพามา ดังนั้นจึงไม่ต้องพิจารณาว่าอาวุธจะเป็นอาวุธจริงหรือไม่ก็ตามหรือเป็นอาวุธที่สามารถใช้งานได้หรือไม่ หากผู้ที่พบเห็นสิ่งที่คนร้ายพกมาเป็นอาวุธก็ถือว่าเป็นอันตรายต่อผู้ที่พบเห็นแล้ว ดังกรณีสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นที่ทราบอยู่แล้วว่า สิ่งเทียมอาวุธปืนคือสิ่งซึ่งมีรูปลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธปืน การมีลักษณะเหมือนอาวุธปืนของสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ก่อเป็นเหตุให้บุคคลภายนอกหลงเชื่อว่ามีอาวุธปืนจริง ก็หวาดกลัวต่ออันตรายเพราะเข้าใจว่าคนร้ายมีการพกพาอาวุธปืนจริง การที่ผู้พบเห็นรู้สึกถึงอันตรายของสิ่งเทียมอาวุธปืนเพราะในความรู้สึกของผู้ที่พบเห็นยอมเข้าใจว่าเป็นอาวุธปืน การพกพาสสิ่งเทียมอาวุธปืน จึงถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นการก่ออันตรายเหมือนกับการพกพาอาวุธปืน เพราะคนร้ายที่มีสิ่งเทียมอาวุธปืนอาจนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิดกับผู้เสียหายเมื่อไรก็ได้

ลักษณะการกระทำในการพิจารณาว่าการกระทำใดจะถือว่าเป็นการกระทำผิดฐานพกพาสสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น ก็ต้องใช้หลักเดียวกับการพกพาอาวุธปืน เพราะการใช้งานสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น เป็นการใช้งานเป็นอาวุธปืน ในการพิจารณาว่าการพกพาอาวุธปืนอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 นั้น มีความเห็นทางดำรา¹¹ เกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนนั้นต้องอยู่ในลักษณะที่จะสามารถใช้ได้ทันทีที่ต้องการ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการพาสสิ่งเทียมอาวุธปืนไป ต้องอยู่ในลักษณะที่จะสามารถใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนได้ทันทีที่ต้องการ มีแนวความคิดของความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย ทั้งนี้เพราะว่าการพาสสิ่งเทียมอาวุธปืนเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายโดยทั่วๆ ไปแล้ว เพราะคนร้ายอาจใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิดเมื่อไรก็ได้เช่นเดียวกับการพาอาวุธปืน ในประเด็นนี้เป็นไปตามความเห็นทางศาลซึ่งได้วางหลักไว้ว่าอาวุธปืนที่ใช้ยิงไม่ได้ก็เป็นอาวุธปืน¹² โดยได้ให้เหตุผลไว้ว่า¹³ บทบัญญัติของกฎหมายมิได้จำกัดเฉพาะว่าอาวุธปืนนั้นจะต้องสามารถใช้ยิงได้จึงจะเป็นความผิดและศาลฎีกาเห็นว่าตามความคิดของบุคคลธรรมดา หากไม่รู้ล้วงมาก่อนย่อมนึกว่า

¹⁰ แหล่งเดิม.

¹¹ จาก คำอธิบายกฎหมายอาญาเล่ม 4 (น.697), โดย สมศักดิ์ สิงห์พันธ์, 2521, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1903/2520. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.supremecourt.or.th>.

¹³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1459/2523. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.supremecourt.or.th>.

อาวุธปืนโดยสภาพเป็นอาวุธปืนที่สามารถประทุร้ายแก่กายถึงสาหัส แม้อาวุธปืนนั้นจะไม่อาจใช้ยิงได้ คนร้ายก็สามารถนำไปใช้ประกอบอาชญากรรมก่อความสงบสุขของประชาชนทั่วไปได้อันหนึ่ง หากจะแปลความมุ่งหมายของบทบัญญัติข้างต้นว่าต้องใช้บังคับเฉพาะอาวุธปืนที่ใช้ยิงได้เท่านั้น ผู้มีเจตนาร้ายอาจอาศัยช่องว่างของกฎหมายแยกชิ้นส่วนของอาวุธปืนออกแล้วพกพา นำไปประกอบเข้าด้วยกันภายหลัง โดยถือว่าการพกพาเช่นนั้น เป็นความผิด ความประสงค์ของการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวก็จะไร้ผลบังคับไป ด้วยเหตุนี้ศาลฎีกาจึงเห็นว่าเมื่ออาวุธปืนของกลางเป็นอาวุธปืนตามความหมายของกฎหมายและจำเลยพกพาติดตัวไปต้องด้วยเงื่อนไขที่บทบัญญัติเป็นความผิดแล้ว แม้อาวุธปืนนั้นจะใช้อิงไม่ได้ ก็ถือว่าจำเลยกระทำความผิดต่อกฎหมาย

เมื่อมาพิจารณาถึงการพาสั่งเทียบอาวุธปืนตามความเห็นของศาลแล้ว จะเห็นว่าการพาสั่งเทียบอาวุธปืนก็เหมือนกับการพาสั่งเทียบอาวุธปืนที่ไม่สามารถใช้อิงได้ คนร้ายอาจอาศัยรูปลักษณะของอาวุธปืน ไปกระทำความผิดได้ ดังนั้นหากคนร้ายพาสั่งเทียบอาวุธปืน ไปในเมือง หรือในที่ชุมนุมชน ถ้าพิจารณาตามความเห็นของศาล ก็น่าจะเป็นความผิด เพราะศาลได้เคยวินิจฉัยว่า แม้อาวุธปืนนั้นไม่สามารถใช้อิงทำอันตรายได้ ก็เป็นอันตรายโดยทั่วไปแล้ว เพราะคนร้ายอาจใช้รูปลักษณะ ไปก่อความวุ่นวายให้สังคมเดือดร้อนได้ เมื่อวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกามีแนวความคิดของความคิดอาญาที่เป็นการก่ออันตราย โดยเป็นความผิดอาญาที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอยๆ เป็นการกระทำที่เป็นการก่อให้เกิดการกระทำที่กระทบต่อคุณธรรมทางกฎหมาย ตรงกันข้ามกับความผิดฐานกระทำความผิดที่ต้องการผลของความเสียหาย ในการกระทำความผิดฐานดังกล่าวจึงดูเป็นเพียงการกระทำที่ครอบงำประกอบความผิดเท่านั้น โดยไม่พิจารณาที่ผลของอันตราย

4.1.3 วิเคราะห์ความรับผิดและโทษกับความผิดฐานยิงปืน โดยชี้เหตุในที่ชุมนุมชนกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง ฯ

ความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย คือความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งจากความหมายของความผิดลหุโทษดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความผิดลหุโทษเป็นความผิดอาญาที่มีโทษไม่รุนแรง ได้แก่โทษปรับหรือโทษจำคุกระยะเวลาที่สั้นสำหรับการละเมิดกฎหมายเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรงแต่จำเป็นต้องบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ในการวางระเบียบกฎหมายการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยทั่วไป

กรณีตามมาตรา 376 นั้น เป็นความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย คือความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งในการกระทำของความผิดฐานนี้เป็นการยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยชี้เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือชุมนุมชนอันเป็นการกระทำที่ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนและความสงบเรียบร้อยของ

ประชาชนและสังคม เพราะอาวูรป็นได้สร้างความกลัวและความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมากในส่วนพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถุประสงค์ระเบิดดอกไม้เพลิงซึ่งความผิดดังกล่าวไม่มีลักษณะความผิดเหมือนกับ มาตรา 376 เพียงแต่เป็นการห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวูรป็นติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือ ทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวูรป็นติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์เท่านั้น จะเห็นได้ว่าจากบทบัญญัติมาตรานี้ดังกล่าว ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวูรป็นติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือ ทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวูรป็นติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมีติดตัวเมื่อมีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์พิเศษ แต่อย่างไรก็ดีในบทบัญญัติดังกล่าวนี้ยังขาด หลักเกณฑ์ที่จะกำหนดพฤติการณ์การนำพาอาวูร ไปประกอบการกระทำความผิด จะมีก็แต่เพียงแนวคำพิพากษาศาลเท่านั้น

ดังนั้นพระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุน วัตถุประสงค์ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ. 2490 เป็นการบัญญัติกฎหมายไว้โดยเฉพาะโดยให้มีโทษหนักกว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 376 อีกด้วย จึงต้องใช้พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถุประสงค์ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น พ.ศ. 2490 บังคับ เพราะมีอัตราโทษที่สูงกว่า

ความผิดฐานยิงป็นโดยใช้เหตุในที่ชุมนุมชนนี้จะไม่ได้เป็นการกระทำที่มีข้อตำหนิในทางศีลธรรมอย่างรุนแรงแต่ก็เป็นการกระทำที่มีความรุนแรง เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นและสังคมมาก และสังคมมีความหวาดกลัวต่อการกระทำดังกล่าวมาก ดังนั้นการบัญญัติความผิดฐานนี้เป็นเพียงความผิดลหุโทษจึงมีความไม่สอดคล้องกับลักษณะของความผิดลหุโทษ และที่สำคัญบทระวางโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดฐานนี้ก็คือ จำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ก็ไม่บรรลุนิติประสงคของการลงโทษแต่อย่างใดเพราะว่าไม่สามารถป้องกันมิให้ความผิดฐานนี้เกิดขึ้นอีก ดังนั้นจึงสมควรจะได้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนความผิดฐานนี้ให้มีความผิดฐานเป็นความผิดอาญาทั่วไป บัญญัติไว้ในภาค 2 ลักษณะ 6 อันเป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและกำหนดบทระวางโทษเสียใหม่ให้เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้กฎหมายอาญาสามารถบรรลุนิติประสงคของการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม และทำให้ประชาชนรู้สึกอบอุ่นใจและมีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินมากขึ้น

4.2 วิเคราะห์แนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในความผิดฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในที่ชุมนุมชนและพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ฯ

ความผิดฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในที่ชุมนุมชน ของไทยบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 376 โดยในมาตรา 376 คือกรณีที่เป็นกรยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชนนั้นไม่ปรากฏว่าการยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชนนั้นเป็นเหตุให้มีบุคคลถึงแก่ความตาย หรือ ได้รับอันตรายสาหัสหรือทำให้เสียซึ่งทรัพย์สินนั้น ดังนั้นหากกฎหมายไม่ได้บัญญัติในเรื่องนี้ไว้ จึงทำให้กฎหมายที่บัญญัติไว้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานนี้ได้ไม่ครอบคลุมหากปรากฏว่าการยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชนทำให้มีบุคคลถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายสาหัสหรือทำให้เสียซึ่งทรัพย์สินนั้นก็ไม้อาจที่จะมีกฎหมายที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ กรณีนี้จึงเป็นเหตุให้ศาลต้องพิพากษาไปตามกฎหมายที่มีอยู่ดังเช่นที่ปรากฏในคำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้

ก. แนวคำพิพากษาศาลฎีกาของมาตรา 376¹⁴

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 688/2537 ถ้าไม่มีความว่าปืนที่ยิงใช้ดินระเบิด ก็ไม่ครบองค์ประกอบความผิด ม.376

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 117/2515 จำเลยยิงปืนสั้นเข้าไปในบ้านผู้เสียหาย 7 นัดโดยจำเลยทราบว่ามีคนอยู่ในบ้านหลังนั้น และกระสุนปืนที่จำเลยยิงทะลุบ้านผู้เสียหายไปถูกผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่งได้รับบาดเจ็บ ดังนี้จำเลยมีความผิดฐานพยายามฆ่า ตามมาตรา 288 ประกอบด้วยมาตรา 80 และฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในเมือง หมู่บ้าน ตามมาตรา 376

คำพิพากษาฎีกาที่ 1113/2516 จำเลยเสพสุราเมา แล้วประทุดีวนวายุขึ้นบนสถานีตำรวจและใช้ปืนยิงขึ้นโดยใช่เหตุ กระสุนปืนถูกกระจกกรอบรูปแตก และถูกคานพื้นที่สถานีตำรวจเสียหาย เช่นนี้ จำเลยมีความผิดตาม ม.378 กระจกหนึ่ง และตาม ม.376 กับ ม.358 อีกกระทงหนึ่ง ลงโทษที่มีโทษหนักที่สุดตาม ม.358 สถานีตำรวจเป็นสำนักงานราชการบ้านเมืองซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตาม ป.พ.พ. ม. 1304 (3) แต่เป็นทรัพย์สินประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ มิใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ป.อ.ม.360 จำเลยทำให้สถานีตำรวจเสียหายย่อมไม่มีความผิดตาม ม.360

¹⁴ จาก กฎหมายอาญา 3 ภาคความผิดและภาคหลุโทษแนวประยุกต์ (น.461), โดย บุญเพราะ แสงเทียน, 2551, กรุงเทพฯ: วิทิตพัฒน์.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2842/2515 ขณะเกิดเหตุเป็นเวลากลางคืน ผู้เสียหายได้กระโดดลงจากเรือนจำเลยแล้ววิ่งไป จำเลยสงสัยว่าจะเป็นคนร้ายที่เข้ามาขโมยสัตว์เลี้ยงที่ได้ดูบ้านจึงยิงปืนออกไป 1 นัด เช่นนี้ไม่ถือว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย และการกระทำของจำเลยก็ไม่ใช่การยิงปืนโดยใช่เหตุในหมู่บ้านตาม ม.376

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7601/2540 การที่จำเลยใช้อาวุธปืนลูกซองสั้นเบอร์ 12 ยิงผู้เสียหายในระยะเพียง 15 เมตร ไม่ถูกผู้เสียหาย โดยไม่มีเหตุผลที่จำเลยจะใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายโดยเจตนาฆ่า มีเหตุผลน่าเชื่อว่าจำเลยมิได้มีเจตนาที่จะทำร้ายหรือฆ่าผู้เสียหาย จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย แต่การที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงในหมู่บ้าน จำเลยจึงมีความผิดฐานยิงปืน โดยใช่เหตุในหมู่บ้าน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 376

จากคำพิพากษาของศาลฎีกาทั้ง 5 กรณีดังที่กล่าวข้างต้นนั้นเป็นคำพิพากษาเกี่ยวกับการยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชน ถ้าปืนนั้นยิงไปโดยไม่มีดินระเบิดก็เป็นเหตุให้การยิงปืนนั้นไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 688/2537 และการที่มิบุคคลได้รับบาดเจ็บ โดยไม่ปรากฏว่ามีบุคคลถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัส แต่ได้รับบาดเจ็บจากการกระทำของบุคคลอื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตนเองโดยตรงถือได้ว่าเป็นการกระทำที่จำเลยต้องความผิดฐานพยายามฆ่า ตามมาตรา 288 ประกอบด้วยมาตรา 80 และฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในหมู่บ้าน ตามมาตรา 376 ถึงแม้การกระทำนี้จะไม่มีเจตนาที่จะให้โดนผู้บาดเจ็บแต่จำเลยก็ต้องรับผิดชอบตามคำพิพากษาศาลฎีกา 117/2515

เนื่องจากกระทำให้ผู้อื่นนั้นได้รับบาดเจ็บอีกทั้งผู้กระทำผิดก็กระทำความผิดโดยความมึนเมาสุราแล้วประพฤติก่วนวายขึ้นบนสถานีตำรวจและใช้ปืนยิงขึ้น โดยใช่เหตุ กระสุนปืนลูกกระจกกรอบรูปแตก และถูกคานพื้นที่สถานีตำรวจเสียหายเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของหลวงเสียหาย เพราะตัวคนดื่มสุราและไม่มีสติที่ครบถ้วนนั่นเองและถ้าเป็นการกระทำผู้เสียหายได้กระโดดลงจากเรือนจำเลยแล้ววิ่งไป จำเลยสงสัยว่าจะเป็นคนร้ายที่เข้ามาขโมยสัตว์เลี้ยงที่ได้ดูบ้านจึงยิงปืนออกไป 1 นัด เช่นนี้ไม่ถือว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย และการกระทำของจำเลยก็ไม่ใช่การยิงปืนโดยใช่เหตุในหมู่บ้านตาม ม.376 อันนี้ปรากฏได้ว่าการที่ผู้เสียหายยิงปืนไป 1 นัดเพื่อเป็นการรักษาทรัพย์สินของตนไว้จึงถือเป็นการกระทำที่มีสาเหตุมิใช่การกระทำที่ไม่มีสาเหตุตามคำพิพากษาศาลฎีกา 2842/2515 และในกรณีสุดท้ายนี้เป็นการกระทำที่จำเลยใช้อาวุธปืนลูกซองสั้นเบอร์ 12 ยิงผู้เสียหายในระยะเพียง 15 เมตร ไม่ถูกผู้เสียหาย โดยไม่มีเหตุผลที่จำเลยจะใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหายโดยเจตนาฆ่า มีเหตุผลน่าเชื่อว่าจำเลยมิได้มีเจตนาที่จะทำร้ายหรือฆ่าผู้เสียหาย จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย แต่การที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงในหมู่บ้าน จำเลยจึงมีความผิดฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในหมู่บ้าน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 376 เมื่อศาลพิสูจน์หลักฐานแล้วว่าการ

กระทำนี้ไม่เข้าข่ายในการพยายามฆ่าจริงและจำเลยยังใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดยอมทำให้การกระทำนั้นเกิดความผิดขึ้นแล้วจากการยิงปืนโดยโชหะเหตุอาจจะทำให้ผู้อื่นได้รับอันตรายได้

เห็นได้ว่าเป็นการกระทำที่มีความรุนแรง เป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นและสังคมมาก และสังคมมีความหวาดกลัวต่อการกระทำดังกล่าวมาก

ข. แนวคำพิพากษาศาลฎีกาพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3405/2527

มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองและพาไปนั้นเป็นความผิดตามมาตรา 371 แห่งประมวลกฎหมายอาญาและมีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดและดอกไม้เพลิง พ.ศ. 2490 มาตรา 8 ทวิ และมาตรา 72 ทวิต้องลงโทษบทหนักตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้รับอาวุธปืน ได้อย่างมาตรา 371 ดังนั้นจะนำมาตรา 371 มาใช้บังคับเพื่อรับอาวุธปืน ไม่ได้เนื่องจากศาลไม่ได้สั่งลงโทษตามมาตรา 371 อันเป็นบทเบา¹⁵

หากพาอาวุธปืนที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาตอาวุธปืนของกลางไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดอันต้องรับ

ดังนั้น มาตรการนี้เป็นมาตรการบังคับทางอาญา โดยกำหนดการลงโทษนอกจากให้บรรลุนิติประสงค์ของการ “การป้องกันทั่วไป” (general preventive) คือ เป็นการกระทำความผิดที่สังคมไม่ยอมรับการกระทำของเขา และในขณะเดียวกันก็เป็นการเตือนให้บุคคลทั่วไปด้วยว่า ถ้ามีการกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นอีกก็ต้องการลงโทษเช่นเดียวกัน และ “การป้องกันพิเศษ” (special preventive) เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดนั้นเองกระทำความผิดนั้นซ้ำอีกด้วย หรือเรียกว่าเป็นการ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” นั้นเอง

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะความผิดที่เป็นการก่ออันตรายสำหรับความผิดฐานยิงปืนโดยโชหะเหตุในที่ชุมนุมชนของประเทศไทยและต่างประเทศ

จากการเปรียบเทียบพบว่าในต่างประเทศมีการกำหนดบทเพิ่มโทษกรณีใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดในฐานต่างๆเช่นเดียวกัน ทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย เนื่องจากในต่างประเทศเห็นตรงกันว่าการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดนั้นมีผลก่อให้เกิดอันตรายมากกว่าการกระทำความผิดฐานเดียวกันโดยไม่มีอาวุธ

¹⁵ จาก คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3 (พิมพ์ครั้งที่ 7) (น.1196), โดย จิตติ ดิงศักดิ์, 2553, กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ส่วนในกรณีบทบัญญัติเกี่ยวกับการยิงปืนโดยใช่เหตุในที่ชุมนุมชนนั้น ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายไทย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่ากฎหมายว่าด้วยการยิงปืนโดยใช่เหตุในที่ชุมนุมชน ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 376 ซึ่งเป็นลักษณะสหุโทษแต่ลักษณะที่แท้จริงของความผิดนั้นเป็นการก่ออันตรายต่อประชาชน โดยไม่เฉพาะเจาะจง (ก่ออันตรายลอยๆ) มาตรการบังคับทางอาญาของประเทศนั้น กำหนดให้มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวันหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งมาตรการบังคับในทางอาญาดังกล่าวถ้าทำการเปรียบเทียบกับต่างประเทศนั้น

4.3.1 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ความผิดฐานดังกล่าวถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติอาวุธหมวด 7 หมวดความผิดที่เกี่ยวกับภัยอันตรายต่อประชาชน มาตรา 125: ความสงบสุขของประชาชน¹⁶ และมาตรา 224 (1) ข้อ 2¹⁷ โดยสามารถเปรียบเทียบรายละเอียดส่วนต่างๆของความผิดฐานนี้ในกฎหมายเยอรมันและกฎหมายไทยได้ดังนี้

1) กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการเพิ่มโทษกรณีการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดในความสงบสุขของประชาชน โดยผู้กระทำความผิดหรือมีหรือใช้อุปกรณ์ใดๆ กระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชนนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเล็งเห็นถึงอันตรายที่เกิดจากการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดมากกว่าประเทศไทย

2) ในการกำหนดโทษสำหรับความผิดที่ใช้อาวุธปืนหรือใช้เครื่องมืออื่นใดที่เป็นอันตรายร้ายแรงแก่กายนั้น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกำหนดโดยการระวางโทษจำคุกตั้งแต่หก

¹⁶ Ibid. Chapter Seven Crimes Against Public Order. Section 125 Breach of the Peace.

“Section 125 (1) of German Criminal Code provides; Whoever, as perpetrator or inciter or accessory, participates in:1. acts of violence against persons or things; or2. threats to persons to commit acts of violence,

which are committed by a crowd of people who have joined forces in a manner which endangers public safety, or whoever influences a crowd of people to encourage their readiness to commit such acts, shall be punished with imprisonment for not more than three years or a fine if the act is not subject to a more severe punishment under other provisions”.

¹⁷ Section 224 of German Criminal Code provides;

(1) Whoever commits bodily harm:

2. by means of a weapon or other dangerous tool; shall be punished with imprisonment from six months to ten years, in less serious cases with imprisonment from three months to five years.

เดือนถึงสิบปี ถ้าเป็นกรณีทั่วไปต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงห้าปีจะเห็นได้ว่าบทระวางโทษจำคุกในประเทศเยอรมันนั้นมีความร้ายแรงมากกว่าของประเทศไทย

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าความผิดยิงปืน โดยใช่ เหตุในที่ชุมนุมชน และฐานชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีส่วนที่ต่างและมีส่วนที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยแต่ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือตรงมาตรการบังคับทางอาญาของการกระทำความผิดจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย โดยใช้อาวุธปืนหรือใช้เครื่องมือใดๆถ้าเป็นกรณีที่เป็นการกระทำความผิดที่เป็นเหตุรุนแรงก็จะมีอัตราโทษเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

4.3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐไอดาโฮ บัญญัติความผิดฐานดังกล่าวไว้ในหมวดเกี่ยวกับการก่ออันตรายโดยใช้อาวุธปืน

1) กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามีการเพิ่มโทษกรณีการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดในบุคคลที่เจตนาครอบครองปืน เป็นเหตุให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหายในโรงเรียนหรือสถานให้บริการด้านการศึกษาหรือในสวนหนึ่งส่วนใดของอาคารเรียน หรือสนามกีฬาในโรงเรียนหรือสถานให้บริการด้านการศึกษาหรือในสวนหนึ่งส่วนใดของอาคารเรียน หรือสนามกีฬาในโรงเรียน โดยผู้กระทำความผิดหรือมีหรือใช้อุปกรณ์ใดๆกระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชนนั้นจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นดังที่อธิบายแล้วข้างต้นเนื่องจากการที่ใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมและเป็นการก่ออันตราย นอกจากนั้นแล้ว ถ้าผู้กระทำผิดเป็นนักศึกษาที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี และกำลังศึกษาอยู่ ศาลมีอำนาจให้รื้อการลงโทษ โดยการกักบริเวณ หรือปรับเป็นเงิน หรือสั่งให้พักการเรียน หรือให้ลาออกจากการเป็นนักศึกษาแล้วแต่กรณี นอกจากนี้ภายหลังจากที่นักศึกษาหรือนักเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วศาลอาจมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมก็ได้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเล็งเห็นถึงอันตรายที่เกิดจากการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดมากกว่าในประเทศไทย

2) กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดถึงโทษที่ผู้ใดชักหรือเล็งอาวุธปืนไปยังจุดหมายใดๆ โดยเปิดเผยหรือผู้ใดยิงปืนโดยใช่เหตุหรือผู้ใดประมาทยิงปืนหรือชักปืนขึ้นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือหากมีความตายหรือในกรณีที่ผู้ใดจับหรือใช้อาวุธโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ในการกำหนดโทษนั้นก็จะมิอัตราโทษของการกระทำความผิดไว้แตกต่างกันตามโทษที่บุคคลนั้นได้กระทำความผิดในแต่ละความผิดแตกต่างกันออกไปจะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกานั้นได้เล็งเห็นถึงการกระทำโดยประมาทที่มีอัตราโทษที่มากกว่าอัตราโทษของกฎหมายในประเทศไทย

3) ในกรณีความรับผิดชอบทางแพ่งกรณีละเมิดทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บโดยใช้อาวุธปืน ความรับผิดชอบทางแพ่งกรณีละเมิดทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บโดยใช้อาวุธปืนมีบัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่บุคคลใดได้รับความเสียหาย หรือได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายด้วยอาวุธปืน หรือทนายท หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าวตกอยู่ในอันตราย (อาจถูกฆาตายเป็นรายต่อไป) คณะลูกขุนมีอำนาจที่จะค้นหาหลักฐานและนำเสนอต่อศาล โดยศาลมีอำนาจพิจารณาเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดทั้งทางแพ่งและอาญานั้นอีกด้วยจึงทำให้เห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีมาตรการที่ควบคุมมากกว่าของกฎหมายในประเทศไทย

4.3.3 ประเทศสิงคโปร์

จากการศึกษากฎหมายของประเทศสิงคโปร์จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์ มีการควบคุมการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ไว้ในมาตรา 8 ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิด ในลักษณะให้ผู้อื่นหวาดกลัวต่อความตามหรือบาดเจ็บ จะมีความผิด ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สามารถแก้ปัญหาหรือควบคุมการใช้อาวุธปืนได้ตรงตามปัญหาของอาชญากรรมต่างกับประเทศไทย ที่มีเพียงการควบคุมปริมาณสิ่งเทียมอาวุธเท่านั้น แต่ไม่ได้ควบคุมการนำไปใช้ด้วย จึงทำให้เกิดปัญหาในการนำสิ่งเทียมอาวุธปืนไปกระทำความผิดมากขึ้น

4.4 เหตุผลในการกำหนดขอบเขตความรับผิด และเหตุให้ต้องลงโทษความผิดฐานยิงปืนโดยใช่เหตุ ในที่ชุมนุมชนให้สอดคล้องกับลักษณะความน่าจะเป็นอันตราย

บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 376 บัญญัติไว้ในหมวดความผิดหลุโทษ ซึ่งจากการศึกษาในบทที่ผ่านมาจะพบว่าความผิดเกี่ยวกับการยิงปืนโดยใช่เหตุในที่ชุมนุมชนนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นอันตรายโดยทั่วไปต่อคุณธรรมทางกฎหมายที่บุคคลอื่นได้รับความคุ้มครองอยู่ โดยการกระทำของความผิดฐานนี้ไม่จำเป็นต้องปรากฏผลของอันตรายที่ประจักษ์ในแง่ของความเสียหายแต่อย่างไร ซึ่งการพิจารณาความผิดฐานนี้นั้นนักกฎหมายจะพิจารณาแต่เพียงว่าการกระทำดังกล่าวครบองค์ประกอบความผิดหรือไม่โดยไม่ต้องพิจารณาถึงผลของอันตรายที่ประจักษ์แต่อย่างใด ซึ่งเป็นลักษณะของความผิดที่เป็นการก่ออันตรายอย่างลอบๆ อีกทั้งความผิดมาตรานี้มีมาตรการบังคับทางอาญา เป็นการกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ปัจจุบันมีความรุนแรงอันเกิดจากการใช้อาวุธในสังคมอย่างมาก ทั้งการทะเลาะวิวาท และการก่ออาชญากรรม การยิงปืนโดยใช่เหตุในที่สาธารณะ ซึ่งมีโทษเพียงจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในปัจจุบันถือเป็นระยะเวลาในการจำคุกที่สั้นมากและจำนวนเงินที่น้อยมาก เมื่อเทียบเคียงกับ มาตรา 221 ลักษณะ 6 ความรับผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิด

ภัยอันตรายต่อประชาชน ที่มีลักษณะของการกระทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น อย่างเช่น กรณีที่ผู้กระทำความผิดกับพวกใช้ผ้าปิดปากขวดที่บรรจุน้ำมัน จนเกิดระเบิดและน่าจะเกิดความเสียหาย การกระทำของผู้กระทำความผิด เป็นการกระทำให้เกิดระเบิด จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นความผิดสำเร็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 221 แล้ว กฎหมายหาได้บัญญัติว่าต้องกระทำโดยใช้วัตถุระเบิดและต้องเกิดความเสียหายเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่นด้วย ถึงแม้ไม่เกิดอันตรายก็ผิดตามมาตรานี้ได้ และอาวุธต่าง ๆ นั้น ก็มีหลายชนิดที่สามารถหาได้โดยง่ายและราคาไม่สูงแต่มีความอันตรายไม่แพ้อาวุธที่มีราคาแพง เช่น มีดปลายแหลมต่างๆ หรือมีดสำหรับขายหมูาก็สามารถใช้ทำร้ายคนให้ตายหรือบาดเจ็บไม่แพ้มีดสพาด้าหรือกฤษ ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังกล่าว จึงเทียบไม่ได้กับการก่ออันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้อาวุธซึ่งจากความที่ไม่สมเหตุสมผลกับโทษและความผิดดังกล่าว นั่นคือ

(1) มาตรการบังคับทางอาญาทั้งในแง่ของการป้องกันโดยทั่วไปไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร คือไม่สามารถยับยั้งควบคุมบุคคลอื่นๆ ให้เกรงกลัวต่อโทษดังกล่าวและไม่กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวได้ และไม่สามารถบังคับจิตใจของบุคคลอื่นๆ ในสังคมที่คิดจะประพฤติ เช่น บุคคลนั้นให้ยับยั้งการกระทำดังกล่าวเสียเพราะเกรงกลัวกับโทษที่จะได้รับ

(2) มาตรการบังคับทางอาญาทั้งในแง่ของการป้องกันแบบพิเศษไม่มีประสิทธิภาพเช่นกัน กล่าวคือไม่สามารถยับยั้งตัวบุคคลที่ได้กระทำความผิดนั้นมิให้กระทำความผิดอย่างที่ตามมาแล้วอีกได้

ดังนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยในปัจจุบันนั้นในภาค 2 ลักษณะความผิดทั่วไป ลักษณะที่ 6 เป็นเรื่องของความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน มีอัตราโทษจำคุกที่สูงกว่าในลักษณะลหุโทษเป็นอย่างมาก โดยจะถือเป็นการก่ออันตรายต่อสังคม จำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางอาญาที่มากกว่าโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพื่อเป็นการป้องกันสังคมจากการก่ออันตรายจากความผิดฐานนี้ โดยการเทียบเคียงจากมาตรา 221 ในกรณีที่น่าจะเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่นได้ ถ้าเกิดการกระทำความผิดนั้นขึ้น

กรณีที่บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 376 นั้น ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นหลังจากผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดไปแล้วนั้นว่า จะเกิดอันตรายมากน้อยเพียงใด มีแต่บทกำหนดโทษดังกล่าวที่ปรากฏ

ดังนั้น สมควรให้ประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดในฐานะยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนมาตรา 376 ที่เป็นเหตุให้

บุคคลอื่นได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต (นั่นคือความตาย) ผู้กระทำนั้นต้องระวางโทษและถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำนั้นต้องระวางโทษและถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำนั้นต้องระวางโทษ เป็นการเพิ่มเติมเข้ามาในบทบัญญัติความผิดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน โดยกำหนดบทระวางโทษให้มีความเหมาะสมลดหลั่นกันลงมาจากผลของการกระทำความผิดนั้นเป็นกรณีไป

เมื่อมีการพิจารณาถึงขอบเขตของความรับผิดชอบยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนตามมาตรา 376 ยังไม่ครอบคลุมพอ เนื่องจากการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดนั้นมีลักษณะของการกระทำที่มีความรุนแรงและความก้าวร้าว และก่ออันตรายได้เหมือนหรือเทียบเท่ากับอาวุธปืนโดยสภาพ

ดังนั้น สมควรแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการขยายขอบเขตของความผิดฐานยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนตามมาตรา 376 ให้ครอบคลุมถึงสิ่งเทียมอาวุธปืน เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายจากสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้จากการใช้อาวุธโดยสภาพ หรือการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืน ทั้งนี้เพื่อบัญญัติให้ลักษณะของการกระทำความผิดนั้นครอบคลุมไปถึงการใช้สิ่งเทียมอาวุธปืนประกอบการกระทำความผิดอีกด้วย

หากพิจารณาความหมายตามคำจำกัดความที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแล้ว จะเห็นว่าความหมายของสิ่งเทียมอาวุธปืนยังมีความคลุมเครืออยู่มากในการตีความข้อเท็จจริงคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืน เพราะอาจหมายถึงรวมถึงอาวุธปืนพลาสติกด้วยที่เด็กใช้เล่นด้วย

ดังนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายภาค 1 บทบัญญัติภาคทั่วไป ลักษณะ 1 บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไปหมวด 1 บทนิยาม โดยเพิ่มเติมคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนให้มีลักษณะบ่งเฉพาะเพื่อความชัดเจนแน่นอนของกฎหมายอาญา และการตีความกฎหมายอาญาให้ตรงกับความมุ่งหมายที่แท้จริงของกฎหมายอาญา เพื่อให้สามารถเข้าใจคำว่าสิ่งเทียมอาวุธปืนได้ตรงตามเจตนารมณ์